

1890-12-04

AFSENDER

Alhed Larsen

MODTAGER

Laura Warberg

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Brevet er udateret. Alhed Warberg skriver, at hun har været tre dage på Den Kongelige Porcelænsfabrik, og hun begyndte i lære på dette sted 1. december 1890.

Generel kommentar:

Alhed Warberg begyndte i lære på Den Kongelige Porcelænsfabrik 1. dec. 1890. Hun boede den første tid på Værnehjemmet Bethania. Det vides ikke, hvem "den graahærdede" var.

Omtalte personer:

Johanne Christine Brandstrup
Lauritz Brandstrup
Thora Branner
Marianne Høst
Arnold Emil Krog
Johanne Christine Larsen
Johanne Oppermann
Henrik Pontoppidan
- Smith, Porcelænsfabrikken
Maria von Sperling. g. Balslev

Arkivplacering:

Warberg Kerteminde egns- og
Byhistoriske Arkiv BB 2184

Trykt udgave:

Nej

Proveniens:

Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Alhed går til gymnastik hver morgen.

Hun har nu været tre dage på porcelænsfabrikken, og hun har det godt, men arbejdet er svært. Arnold Krog er dog venlig og giver hende tid til at lære håndværket. Alhed beskriver i brevet maleteknikken. Hun har malet et landskab, og genstanden skal brændes mandag.

Alhed skriver om to kolleger og deres løn. De skiftes til at lave kaffe på fabrikken. Alhed får for lidt mad med fra Værnehjemmet og overvejer at spørge, om hun kan få større madpakker.

Bedstefaderen er plaget af sin eksem, men han er meget interesseret i Alheds arbejde.

Alhed har ikke meget fritid.

Komtessen hentede Alhed den første dag og fulgte hende til fabrikken.

Hun vil give Alhed busbilletter, men Alhed takker nej.

Alhed skriver julegaveønsker.

TRANSSKRIFTION

Kæreste Moder!

[I venstre margen er skrevet seks gange "S"]

Jeg opdager pludselig, at det er over 8 Dage siden, jeg skrev men [overstreget ord. Over dette indsat "men"] da det sidste var saa langt, k ["k" overstreget] har I vel nok kunnet hjælpe eder med det saalænge. - Tak for Dit sidste lange Brev og de tilsendte Dele; Gymnastikblusen bruger jeg sammen med et Par hvide Buxer, og gaar i dette Kustume under navnet "Drengen". Jeg møder punktlig hver Morgen 6 3/4 og hører til "den faste Stok." - - Men jeg maa vel helst skynde mig at fortælle om mine Forretninger, før jeg behandler noget udenoms. - Jeg har nu været 3 Dage paa Fabriken og har altsaa arbejdet 21 timer derude allerede. Og jeg kan ikke sige andet, end at det første Indtryk i alle Maader er udmærket godt. - Den første Dag kom Krogh derind og kritiserede de andres Ting, og da jeg saa spørgend hen paa ham, slog han ud med Haanden og sagde: "ja, vær saa artig Frk. W. De maa tage fat paa lige hvad De vil!["] - Men da jeg saa lidt misfornøjet ud, førte han mig med ind i sin Stue og viste mig forskellige Ting og sagde blandt andet at jeg skulde slet ikke bryde mig om, at det mislykkedes for mig i Begyndelsen, det var han saa vant til, og det gjorde ikke en Smule, jeg skulde bare male dristig paa! - Den første Dag malede jeg imidlertid alligevel ikke dristig paa, jeg sad mest og undrede mig over, hvor svært, ["," overstreget] det er. Det er selve Tekniken, der er saa umaadelig svær; det skal gøres let og fint, og meget hurtig skal Penslen føres hen over Stoffet, da det ellers bliver klattet; det er

slet ikke paa samme Maade som med Oljemaling; naar man f. Ex. maler et Blad, laver man først et Strøg med en meget bred Pensel, derefter ridser man med en Kniv Kniv ["Kniv" overstreget] Konturer af Bladet og tilsidst og tilsidst ["og tilsidst" overstreget] bortfjærner man det, der ligger udenfor Konturen med en Kniv. - I Gaar og i Dag er det imidlertid [nederst på siden er skrevet fire gange "S"] ikke falden mig nær saa svært og i Gaar bandt jeg med stor Kækhed an med et stort Landskab, som jeg tegnede ligeud af Hovedet, først med Kul paa et Papir, - og i Dag fik jeg det næsten færdig; det skal saa med i Brand næste Mandag, og jeg faar det først næste Mandag igen, da det skal være i Ovn 8 Dage. - Desværre gaar min Lampe nu og jeg har ikke Spor af Petroleum, - Godnat!

- Torsdag - Nu er jeg kommen fra Fabriken og fortsætter derfor mit Brev. - Det morer mig uhyre meget og men ["og" overstreget; "men" indsat over linjen] falder mig naturligvis ogsaa ["ogsaa" overstreget] temmelig svært i Begyndelsen, men jeg haaber dog nok at kunne komme efter det. [Øverst på siden er skrevet to gange "S"] - Den "graahærdede" derude fra rejste til ["til" overstreget] d. 1ste, saa vi er kun fire i alt. De 2 (Frkn. Høst og Smith) har været der flere Aar og faar 20 Kr ugentlig, Frøken Oppermann har kun været der 1 1/2 Aar og faar 10 Kr. ugentlig for 4 Dage om Ugen. - Vi har Spritapparat derinde og laver Kaffe hver Dag; vi skiftes til at lave, og den der laver [to overstregede ord] giver Bønnerne. - De andre koger dem hvert ["t" sidst i ordet overstreget] et Æg, og jeg kommer ogsaa til at have lidt extra, da jeg umulig kan hjælpe mig med den Mad, jeg faar med (3 halve Stk Rugbrød og et dito Hvedebrød). De andre har 7-9 Stykker foruden Æg og Wienerbrød. Mon det kan gaa an, ["," overstreget] at bede om at faa lidt mere med herfra?; det er rigtignok som de andre faa, men ingen kommer saa sent hjem som ["som" indsat overlinjen] jeg; og det er et Arbejde [nummer to "a" i ordet overstreget], man bliver meget flove ["e" sidst i ordet overstreget] og sulten af. - Iøvrigt er der ikke tale om at sulte her, vi faar god og rigelig Kost. - - Bedsteforældrene har det godt; d.v.s. Bedstefader synes jeg nok er falden en Del af, og han har meget Uro af sit Exem; i Aftes blev han imidlertid meget oplivet ved at høre mig fortælle ham ["ham" overstreget] om Fabriken og mit Arbejde; han er i det hele svært optaget af det og gør en Del Beregninger med Hensyn til mine Indtægter. - De har ikke sma ["sma" overstreget] noget ned for Vinduerne, men jeg kunde ikke se nogle smaa Tæpper at tage Prøve af. - Jeg kunde iøvrigt ["iøvrigt" overstreget] iøvrigt ikke faa nogen Ønsker at hvide ["h" i ordet overstreget]. - Servietterne og i det hele Julegaver er dete ["e" sidst i ordet overstreget] sorte Punkt i min Tilværelse. Fritid har jeg jo ["jo" indsat over linjen] ikke stort af; Breve tager noget af Tiden,

vadske Handsker, ri Strimler i og i det hele sy lidt paa mit Tøj maa jo ogsaa gøres desværre; tegne Udkast er en Nødvendighed; og af og til maa jeg jo dog se til de gamle, Thora og Komtessen. Denne sidste stod den første Dag og passede mig op paa Gl. Kongevej og fulgte mig helt ud paa til ["paa" overstreget; "til" indsat over linjen] Fabriken; hun bad mig til Middag der i Gaar og sagde endvidere, at hun en af Dagene vilde sende mig nogle Omnibusbiletter, som jeg hver Aften inden Jul skulde køre hjem paa! - Jeg bad hende imidlertid endelig at lade være d ["d" overstreget] og forestillede hende, hvor godt jeg har af den lille Tur. -

Det varede saa længe med Garnet, da jeg havde ondt i Halsen og holdt mig inde paa Grund af Kulden nogle Dage i forrige Uge! - - Nu haaber jeg at have berettet det vigtigste og slutter med Masser af Hilsner til Alle. Jeg maa skynde mig for at faa [det følgende skrevet i venstre margen s. 8:] Brevet i Kassen til rigtig Tid. - Din Alhed.

[Det følgende skrevet øverst på side 1, på tværs:] Jeg ønsker mig til Jul: - en Gymnastikdragt; en Rem à la Johannes til mine Sager ud paa Fabriken; et simpelt Bordtæppe til mit Bord; "Skyer" og "Natur" begge af Pontoppidan -

Det er jo rigtignok store Ting, men jeg kan ikke finde paa Smaating; jo, Strimler og pæne Lommetørklæder

Jeg medder mig
- du Synner
- i Adraft: en
- Pæne d'la'g
- i Pæne til min
- Pæne ind pæ
- Fabrikken: et
- simpelt 'Bord'
- Læpe til mit
- Bord: 'Ruger'
- "Nat'ur"
- Børge af Poulp-
- piden -
- det er jo rigtig-
- nok store Ting
- mere p' den d'kke
- hinde p'aa Pæne
- 15. Nummer af

Kæreste Moder.

Jeg opdager pludselig at det er
over 8 Dage siden jeg skrev
da det sidste var saa længe
har jeg vel nok kunnit
lydse eder med det saalenge
+ Tak for det sidste lange Brev
Sag de hilsende Brev: Synner
stikblæse bruger jeg sammen
med et Par hvide Trusser
og gaar i dette Kæstene med
der Navnet "Dreyen"
vidder p'indelig heder Morgen
6 3/4 a hører til "den færdige"
- - Men jeg var vel helst
Sokkede mig at fortælle om
min Forretning, for jeg be-
handler noget uden om.
Jeg har mit været 3 Dage

paa Fabriken, og har altsaa
arbejdet 21 Timer derude
allerede. Og j. Raa ikke
sige andet Tord at det for
ste Tordtryk i alle Maader
er uforberet gavn - den
første Dag kom Kongen derved
og kritiserede de andre Ting
by da j. saa spørgende
hvil paa ham, slog han
ud med Haanden og sagde
" ja, var saa artig. Kik på.
de maaske lige fat paa lige
hvad de vil! - Men da
j. saa lidt uforberet ud
forke fra mig, med ind i
min Skue og viste mig forskellig
Ting og sagde blant andet
at j. skulde det ikke bygge
mig om, at det uueligke
det for mig i Begyndelsen
det var han saa vant
til, og det gjorde ikke en

Smule, j. skulde bare male
drisk paa! - den første Dag
maldt j. uindlertit alligevel
ikke drisk paa, j. sad mest
og undrede mig over hvor
svært det er. Det er selve Tek
nikken, der er saa uuaadelig
svær, det skal gøres let og
a. meget hurtig, skal Pindlen
føres hen over Staffet, da de
ellers bliver klattet, det er
aldrig ikke paa samme Maade
som med Olie-maleri, naar
man f. H. smaler det. Skal
laver man først et Ploj med
en meget bred Pencil, korrigerer
vidner man med en Kridt.
Hvis Konturen af Palæet og
tilsidst og korrigerer bortførdet
man det, der ligger i de
Konturen med en Kridt.
J. Gaar og j. Sag er det uind
J. J. J. J.

BB2184

lerhvit ikke falder mig nær
saa svært og i Gaar havde
j mig stor Røkket an mig
et stort Længsel som jeg
begynde ligesom af hovedet, for
dette skal paa et Papir - og
i Dag fik jeg det uventet for-
dig; det skal saa mig i Prænt
være Mandag, og jeg får det
fort være Mandag igen, da
det skal være i Oktober 8
Dage. - Desværre gaar min
Længe mig og i har ikke
Spør af Teksten, - Gudnat!
- Tuesday - Nu er jeg Røkket
men fra Fabrikken og fort
setter derfor mit Papir -
det bliver mig i mig mig
jeg falder mig naturligvis
saa temmelig svært og begynde
desuden mig i haaber det
nok at kunne Røkket

J J
efter det. - Den graahard
de dende fra rejse til S. p
saa vi er Røn fire i alt.
De 2 (Frk. Høst og Fuille)
har været der fem år og
jaar 20 Kr. egentlig. Følge
Opperman har Røn været
der 1 1/2 år og jaar 10 Kr.
egentlig for 1/4 dag om Ugen
- Vi har Spritapparat dende
og laver Kaffe hver dag. Vi skif
kes til at lave og den 1/2 der la-
ver ~~ikke~~ ~~ikke~~ giver Rønner
en. - De andre Røyer den
kvart et. Rø og 1 Rønner
og saa til at have lidt ekstra
der is tilmed Røn hjælpe vi
med den Malt, ja jaar med
(3 halve Pils Rønrod og et dibe Røn
de rod). De andre har
4-9 Stykker foruden Rø og

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Wienerbrød. Men det kan
gaa an, at bede om at jae
kint uude med herfra, det
er rigtig nok som de andre
jaa, men ingen kommer
saa sent tilsted^{ten}; og det er
et Arbejde man bliver meget
flavt og sølber af. - Forhøjt
er det ikke tale om at ville
ke her, vi faar god og sig
lig Rait. - Beskæftigelse
de har det godt, d. v. s.
Beskæftigelse synes især
er falsk en del af, og
han har meget Vero af det
Hæse; i Alfen blev han
indledt med oplyst
net at høre, vi forhøjt
træ om Fabriken og mit
Arbejde; han er i det
helt svært oplyst af det
og gør en del Pædagogik
med Hæse og til uide det
køler. - De har ikke
Nagt med for Vinduerne
men j. Kunde ikke se sig
med Tapper at tage
af. - J. Kunde ~~ikke~~ i
sig ikke jae nogen Jærke
at ~~vide~~. - Forvællene
og i det hele Julegaver er
kita sarke Fiksel i uide
tilværelse. Fiksel har j. ikke
stort af; Porene tager
af Tid, sadde Manden
i Strømer i og i det hele
og lidt paa resten J. uide
og anda gøres desuden. -
Gulbart er en Vedovind
og af og til uide j. j. de
ke sig de gamle, Thor
og Rouden. Kunde
vidste stod den ferale

BB 2184

Day og parrede mig op paa
90. Borgevej og fulgte mig
helt ud ~~til~~ Fabrikken
hvor han bad mig til Middag
der i haar og sagde endvidere
at hvis et af de andre
ville sende mig nogle Omskift-
brevbilleter, som især
offen inden for skulptur
Dore ligen paa! - Jy har
hendes inddelertit endelig
at lade være, dog foretil
lende lende hvor godt to
har af din lille Fær. -
Det varde sigalene med
garnt, da Jy havde out
i Italien og lodte mig ind
paa Grund af Riddens uaf-
sægt i forrige aar. -
Nå haaber Jy at have berette
det vigtigste og slutteligt
Messer af Mester til alle.

Forrest -
Hansen til mig
Til -